

ΚΥΡΙΑΚΗ Ε΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ

13/07/2025

Η σημερινή Κυριακή, όπως διαβάζουμε στο συναξάριο της ημέρας, είναι αφιερωμένη στη μνήμη “των αγίων και θεοφόρων πατέρων της εν Χαλκηδόνι Δ΄ Οικουμενικής Συνόδου”.

Αγαπητοί αδελφοί,

Η Αγία Εκκλησία μας τιμά, σε διαφορετικές ημερομηνίες, και τις οκτώ Οικουμενικές Συνόδους. Και όχι μόνο τιμά αυτές και τις αποφάσεις τους, αλλά και τις προβάλλει ως οδοδείκτες ασφαλείας και κριτήρια γνησιότητας της ορθοδόξου πίστεως. Γιατί όμως αυτό; Δεν αρκεί μόνο το Ευαγγέλιο, ο λόγος του Θεού; Τι παραπάνω έχουν να μας πουν οι Οικουμενικές Σύνοδοι;

Πριν μιλήσουμε για αυτό θα κάνουμε μια αναδρομή στο Ευαγγέλιο, στους χρόνους που ο Κύριός μας βρισκόταν ανάμεσά μας, σαν ένας από εμάς. Ρώτησε λοιπόν κάποια ημέρα τους μαθητές Του: Τίνα με λέγουσιν οι άνθρωποι είναι; Ποιος λένε οι άνθρωποι ότι είμαι; Δεν πρόκειται φυσικά για ένα ερώτημα δημοσκοπικό, να δει δηλαδή την απήχηση της διδασκαλίας Του ή πόσοι είναι οι οπαδοί Του. Άλλωστε ποτέ δεν θέλησε οπαδούς, αλλά μαθητές αφοσιωμένους από αγάπη και μόνο στο Άγιο Πρόσωπό Του. Ο Κύριος ρωτά γιατί από την απάντηση που θα δώσουμε καθορίζεται η μετοχή μας ή όχι στο λυτρωτικό έργο Του. Φυσικά το ερώτημα αυτό, όπως και όλο το ευαγγέλιο, είναι διαχρονικό και απευθύνεται σε όλους τους ανθρώπους, όλων των εποχών. Είναι ένα ερώτημα που αναπόφευκτα θα απασχολήσει κάθε άνθρωπο και η απάντηση που θα δώσει θα καθορίσει και την δική του πορεία εδώ στην γη, αλλά και την μέλλουσα κατάσταση του.

Οι μαθητές έδωσαν διάφορες απαντήσεις, αλλά στην επόμενη ερώτηση του Χριστού, εσείς οι μαθητές μου, οι ακόλουθοι μου, τι πιστεύετε για εμένα; Ποιος λέτε ότι είμαι; απάντησε ο Πέτρος, εκφράζοντας και την πίστη των υπολοίπων: Σύ είσαι ο Υιός του Θεού του ζώντος.

Οι μαθητές εξέφρασαν έτσι την πίστη τους στο πρόσωπο του Ιησού. Όμως το ερώτημα αυτό, ποιος πράγματι είναι ο Ιησούς, ακολουθούσε κατά πόδας και την πορεία ευαγγελισμού του κόσμου από τους αγίους Αποστόλους και τους διαδόχους τους. Η πίστη και ο λόγος των Αγίων Αποστόλων και Ευαγγελιστών ήταν βεβαίως πεντακάθαρος και δεν άφηνε καμία αμφιβολία, αλλά δεν τον κατανόησαν έτσι όλοι οι ακροατές τους. Αυτό έγινε αφορμή δημιουργίας ετεροδιδασκαλιών, οι οποίες αλλοίωσαν την διδασκαλία του Ευαγγελίου, κηρύσσοντας άλλο ευαγγέλιο. Είναι η εποχή των αιρέσεων.

Τι λοιπόν είναι οι αιρέσεις; Είναι η προσπάθεια κάποιων

ανθρώπων να κατανοήσουν με τη δύναμη της λογικής τον Ιησού, το έργο και την διδασκαλία Του. Θέλουν να υποτάξουν την αλήθεια περί Θεού στην ανθρώπινη λογική και στους κανόνες της. Στην προσπάθεια αυτή επιστρατεύουν φιλοσοφικές αρχές και με βάση αυτές κρίνουν τον λόγο του Ευαγγελίου. Έτσι αμφισβητούνται βασικές αλήθειες της πίστεώς μας, όπως η Τριαδικότητα του Θεού, η Θεότητα του Υιού και Λόγου του Θεού, η Θεότητα του Αγίου Πνεύματος, το Θεανθρώπινο του προσώπου του Ιησού Χριστού, η σάρκωσή Του, το λυτρωτικό Του έργο κ.λπ. Η παραχάραξη αυτή ξεκίνησε από την πρώτη στιγμή της κηρύξεως του Ευαγγελίου, συνεχίστηκε έως τις ημέρες μας και θα συνεχίζεται μέχρι το τέλος της παρούσας μορφής του κόσμου.

Η Εκκλησία προβάλλει απέναντι σε αυτές τις κακοδοξίες την εν Αγίω Πνεύματι εμπειρία των αγίων της. Η αλήθεια για τον Χριστό, αλλά και το βαθύτερο νόημα του λόγου Του αποκαλύπτεται μόνο σε όσους έχουν κεκαθαυμένη καρδιά και βρίσκονται σε κατάσταση φωτισμού ή θεώσεως. Σε αυτούς, δηλαδή, οι οποίοι έχουν γίνει δοχεία εύοσμου του Αγίου Πνεύματος. Η αγιοπνευματική αυτή εμπειρική προσέγγιση, κατανόηση και ερμηνεία του ευαγγελικού λόγου, κατατέθηκε, επιβεβαιώθηκε και προβλήθηκε ως η μόνη γνήσια και έγκυρη σε Τοπικές Συνόδους, αλλά και κυρίως στις μεγάλες Οικουμενικές Συνόδους. Να η μεγάλη σημασία των Οικουμενικών Συνόδων. Καθόρισαν με ακρίβεια τους όρους της πίστεως, τα όρια δηλαδή εντός των οποίων υπάρχει η Αλήθεια, δηλαδή ο Χριστός, και στα οποία, όταν οι πιστοί κινούνται, προχωρούν με ασφάλεια προς την Βασιλεία των Ουρανών. Έδωσαν λοιπόν οι Οικουμενικές Σύνοδοι, εκ μέρους όλων των μελών της Εκκλησίας, την απάντηση στο ερώτημα του Χριστού που αναφέραμε παραπάνω, συντασσόμενες, όπως άλλωστε είναι φυσικό, με την ομολογία του αποστόλου Πέτρου και των λοιπών Αποστόλων.

Ο εορτασμός των Οικουμενικών Συνόδων δεν είναι απλώς μια αναμνηστική, τιμητική αναφορά σε αυτές, αλλά μια πρόσκληση προς όλους μας, να επανεξετάσουμε την πίστη μας και να φέρουμε στο νου μας το ακριβές περιεχόμενό της. Όμως η διακρίβωση αυτή δεν έχει την έννοια μιας θεωρητικής εργασίας, όπως οι επαναλήψεις που κάνει ο μαθητής στο σχολείο. Η ορθόδοξη πίστη είναι στενά δεμένη με την ορθόδοξη ζωή. Ορθοδοξία και ορθοπραξία είναι αζεχώριστες. Για το λόγο αυτό μέσα από την ορθόδοξη πίστη μας ελέγχουμε και την ζωή μας, πόσο πραγματικά είναι άξια να ονομάζεται χριστιανική και εμείς να λεγόμαστε χριστιανοί.

Η εντύπωση αυτή στις αποφάσεις των Οικουμενικών Συνόδων μας δίνει την βεβαιότητα ότι ακολουθούμε τον ορθό δρόμο της πίστεως και παραμένουμε πιστοί μαθητές του Κυρίου.

Η στροφή αυτή προς τις Οικουμενικές Συνόδους και τις αποφάσεις τους είναι επίσης μια ευκαιρία, ένα κάλεσμα καλύτερα, να σκύψουμε στις

πηγές της πίστεώς μας και από εκεί να λάβουμε το ζων ύδωρ, το οποίο είναι απαραίτητο για να ζήσουμε και εδώ στη γη και εκεί, στην Βασιλεία του Θεού, ενωμένοι με τον Χριστό, αιωνίως. Είναι, θα μπορούσαμε να πούμε ακόμη, μια αναβάπτιση στα νάματα της πίστεως, ώστε να ενθαρρυνθούμε στον αγώνα μας εδώ στη γη, αλλά και με βεβαιότητα να προχωρούμε στην στενή οδό της κατά Χριστόν ζωής.

Τέλος η εμμονή της Εκκλησίας μας στην ακριβή τήρηση των θεσπισμάτων των Οικουμενικών Συνόδων, της δίνει την βεβαιότητα ότι βαδίζει απαρεγκλίτως στα ίχνη των Αγίων Αποστόλων και στη διδασκαλία τους, πράγμα που επικυρώνει και επιβεβαιώνει τον χαρακτηρισμό της ως “Ορθοδόξου” και ημών των μελών της ως ορθοδόξων χριστιανών.

Αδελφοί μου.

Ας αποδώσουμε την πρέπουσα τιμή στις οκτώ Οικουμενικές Συνόδους και στους αγίους πατέρες και επισκόπους που τις συγκρότησαν. Ας μην ενδώσουμε ποτέ στον πειρασμό να αλλάξουμε τίποτε από όσα θέσπισαν, γιατί τότε θα συναντήσουμε τον ίδιο τον Κύριο να μας λέει αυτό που σήμερα ακούσαμε στην ευαγγελική περικοπή: *«ὅς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων καὶ διδάξῃ οὕτως τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὃς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν»* (Ματθ. 5, 19). Γένοιτο αδελφοί μου.

π. Δημήτριος Καπρινιώτης
εφημέριος Παρεκκλησίου Αγίου Σεραφείμ και Αγίων Δώδεκα
Αποστόλων, πόλεως Ιωαννίνων